

kunne holde mig aldeles udenfor denne Discussion, saa er der dog ved, hvad den sidste ærede Taler fremsatte, indkommet Noget, som jeg ikke kan lade staae uden nogle Modbemærkninger. Det er nemlig af den ærede Taler nu og oftere udhævet, at det skulde være meget skadeligt for den hele Sags Ordning, at der stod en Afsløsning bagved, som kun kunde finde Sted ved, at Eiendommene bortsolgtes ved offentlig Auction. Det er aldeles ikke overeensstemmende med mine Anskuelser. Jeg troer nemlig, at, naar man har for Øie, at den hele Institution i Landet arbejder hen til, at Fæstegodsset skal ophøre, og at de Eiendomme, som nu ere Fæsteeiendomme, skulle gaae over til Selveiendom, da maa man ikke borttage alle de Midler, som ligge nærmest for at kunne fremme et saadant Niemed, og jeg troer, at et af de allervirkosomste Midler, der bliver tilbage, nemlig at Eiendommene kunne blive solgte ved offentlig Auction, er netop en væsentlig Spore for Fæsteren til at træffe Overenskomst med den, der kan sælge, om det Salg, hvorom begge kunne blive enige, og som kan være begge tjenligt. Naar man fremhæver det som en Fordeel for Godsbestodderen eller Gods-eieren, at han har den Ressource, at lade Fæstet udløbe, og da lade det sælge ved offentlig Auction, saa trøser jeg, at dette er begrundet paa en fuldkommen Misforstaaelse af Forholdene. Ja, dersom Godseieren paa eengang kunde sælge det hele Gods eller den største Deel deraf ved offentlig Auction, saa vilde det for ham være en meget fordeelagtig Realisation; men, skal han realisere Godset ved at sælge en Eiendom, naar den bliver fæsteledig, saa er det for ham selv, han tænke, hvorledes han vil, den meest odiøse Maade at opløse det Forhold paa, hvori han staaer til sit Fæstegods; thi til enhver Fæsteeiendom, som han saaledes stiller til offentlig Auction, maa han absolut

stille sig i et meget uheldigt Forhold; de øvrige Fæstere paa Godset kunne umuligt bevare den Kjærlighed, som de tidligere have havt til hans Godsadministration, naar de see, at den skal ophøre, og at han ikke veed at realisere paa anden Maade end ved at lade Eiendommene gaae til Auction, og derved søge at uddrage den største Fordeel deraf; er det Noget, som gjentager sig oftere, maae jo Fæsterne blive opmærksomme derpaa, og derved til Skade for dem selv, men ogsaa til overordentlig stor Skade for Godsbestodderen, søge at lade Alt forfalde, estersom de blive ældre ved de Eiendomme, som de have i Fæste, saaledes at, naar vedkommende Besidder eller Godseier endelig naaer det ønskede Maal at kunne sælge ved offentlig Auction, da modtager han en Eiendom, der er langt mindre værd, end i det Dieblif, den var i god Drift, og Fæsteren kunde have været tjent med at kjøbe den. Denne korte Bemærkning har jeg ikke troet at burde undlade at fremsætte.

Krabbe: Af disse Forhandlinger kommer man til den Erfaring, at det er høist vanskeligt for Nogen at indbringe et privat Lovforslag, og hvor beklageligt det er, at Regjeringsringen ikke selv tager Initiativet i en Sag, som har faaet den offentlige Stemme i den Grad for sig, som denne; thi under Sagens 1ste Behandling blev det stærkt fremhævet, at der ikke var tilstrækkeligt sørget for Fæsterne og deres Livsarvingers Tary, og, naar man nu her har villet raade Bod herpaa, saa er det ikke langt fra, at man befyldes for nu at have sørget formeget for deres Tary.

Formanden: Den 2den Landstingsmand for 6te Kreds (Bardensfleth) har ønsket Ordet; han har rigtignok allerede havt det 2 Gange; men jeg antager ikke, at der fra Thingets Side er Noget til Hinder for (Nei!), at han atter faaer det.